

Finnmark fylkeskommune
Finnmárkku fylkkagielda

Sentraladministrasjonen
Planavdelinga

Arkivsak: 09/00111

Ugradert

Arkivkode: _

Saksbeh: Johnny-Leo Jernsletten

Saksgang
Kompetanseutvalget

Møtedato
23.11.2010

Saksnr.

Høring - Nasjonal rekrutteringsstrategi for samisk høyere utdanning

FYLKESORDFØRERS INNSTILLING:

[Skriv innstilling her]

Underskrift, dato

BAKGRUNN ELLER SAMMENDRAG

Kunnskapsdepartementet har sendt «Nasjonal rekrutteringsstrategi for samisk høyere utdanning» til høring. Strategidokumentet har utarbeidet et forslag til en helhetlig og langsiktig nasjonal rekrutteringsstrategi til samisk høyere utdanning med særlig vekt på samisk lærerutdanning og samisk språk. Strategien omhandler alle de samiske språkene.

Høringsfristen er 30. oktober 2010. Finnmark fylkeskommune oversender høringssvaret til Kunnskapsdepartementet innen høringsfristen med forbehold om eventuelle endringer etter politisk behandling.

BESKRIVELSE

Rekrutteringsstrategien er utarbeid av en arbeidsgruppe bestående av representanter fra Samisk høgskole, Høgskolen i Finnmark, Høgskolen i Bodø, Høgskolen i Nord-Trøndelag, Universitetet i Tromsø og Utdanningsforbundet. I tillegg har Kunnskapsdepartementet og Sametinget stilt med én observatør hver i arbeidsgruppen. Arbeidet har vært koordinert av Samisk høgskole på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet.

Strategidokumentet tar for seg definisjon av samisk høyere utdanning og hvilke utfordringer arbeidsgruppen ser for dette arbeidet. Det pekes på at statusen og tilgjengeligheten for samisk språk må økes hvis målet om økt rekruttering til samisk høyere utdanning skal nås. Utfordringen er at det er relativt få som er kvalifisert til å søke opptak ved studieløp som foregår på samisk. Samtidig ligger det et potensiale for fremtidige studiesøkere både blant samisktalende og ikke-samisktalende personer. Dokumentet gir videre en oversikt over ulike prosjekter og strategier som allerede er i gang ved de ulike utdanningsinstitusjonene og en oversikt over gjeldende virkemidler for rekruttering til høyere samisk utdanning.

Rekrutteringsstrategien trekker opp noen aktuelle tiltak og satsingsområder som kan bidra til å øke rekrutteringen inn til samisk høyere utdanning:

- Øke statusen for samisk språk
- Øke tilgjengeligheten til språket
- Kompetanseheving, spesielt i forhold til ikke-samisktalende
- Gode studieordninger med et to-semesteres kvalifiseringsløp
- Synliggjøring av språket og karrieremuligheter
- Informasjonstiltak om eksisterende finansieringsmuligheter

I oppsummeringsdelen deler arbeidsgruppen tiltakene som nevnt ovenfor inn i følgende tre grupper:

1. Tiltak for å synliggjøre behovet for samisk høyere utdanning.
2. Tiltak for å informere aktuelle søkere.
3. Finansieringstiltak.

Arbeidsgruppen har mottatt innspill til arbeidet gjennom en konferanse om temaet med deltakelse fra alle berørte parter. Konferansen ble avholdt 19. - 20. november ved Samisk høgskole hvor også Finnmark fylkeskommune deltok med et innlegg.

Hovedkonklusjon i strategidokumentet er at fokuset fremover må være mot de som ønsker å skaffe seg kompetanse som gjør de kvalifisert til å søke samiskspråklige studier. Spesielt viktig blir

gruppen av ikke-samisktalende som dermed kan delta på undervisning som foregår på samisk og utdanning i samisk språk og litteratur. Arbeidsgruppen foreslår konkret at «...det gjennomføres et språklig kvalifiseringsprogram over minimum 10 år, hvor det hvert år settes av midler til minimum 30 språklige plasser for ett års kvalifiseringsløp til studier på samisk eller i samisk. Disse plassene innrettes mot søkere som ønsker å følge studier som kvalifiserer til stillinger hvor det er behov for samisk språk og kulturkompetanse.»

VURDERING

Fylkesrådmannen er fornøyd med at det er igangsatt arbeid som skal bidra til et økt fokus mot samisk høyere utdanning. Dette er et viktig initiativ som vil kunne bidra positivt i retning av å styrke den språklige situasjonen for alle de samiske språkene.

Fylkesrådmannen deler i all hovedsak virkelighetsbeskrivelsen for samisk språk som ligger til grunn for rekrutteringsstrategien. Rekrutteringsgrunnlaget inn til studieløp på samisk er begrenset og tilretteleggingen for å øke rekrutteringspotensialet starter allerede på barnehage/grunnskolenivå. Dette må følges opp i ungdomstrinnet og over til de videregående skoler. Finnmark fylkeskommune sitt bidrag inn i dette viktige arbeidet består av flere tiltak og vi ønsker å trekke frem følgende:

- Fylkeskommunen er i oppstartsfasen med prosjektet « Bortvalg og gjennomføring i videregående opplæring i Finnmark». Arbeidet har som målsetning å øke gjennomstrømmingen i den videregående opplæringen, og vil kunne ha positive effekter på rekrutteringspotensialet til samisk høyere utdanning.
- Videre har fylkeskommunen startet arbeidet med å rullere «Strategier for høyere utdanning og forskning i Finnmark 2007 – 2010» hvor fylkeskommunen har som ett av sine mål å forbedre og videreutvikle den videregående opplæringen i fylket samt støtte opp om videre utvikling av samisk utdanning og forskning blant annet ved Samisk høgskole og Høgskolen i Finnmark.
- Som et konkret tiltak for å møte rekrutteringsutfordringene har fylkestinget i sak 10/08 (mars 2010) gjort vedtak om at det skal settes av midler via «Laksekonsepsjonsmidlene» for å hjelpe elever som vil inn på samisk eller norsk lærerutdanning. Hvordan disse midlene skal brukes tilligger kompetanseutvalget og er på nåværende tidspunkt ikke avklart. Dette vil kunne være et konkret bidrag for å stimulere til økt rekruttering av ungdom inn til samisk høyere utdanning.

Fylkesrådmannen er positiv til de tiltak som er beskrevet i rekrutteringsstrategien. Både synliggjøring, informasjonsflyt og finansieringstiltak er alle viktige elementer for å lykkes med rekrutteringsstrategien. Arbeidsgruppen foreslår at utdanningsinstitusjonene bør vurdere å etablere «studentambassadører», en ordning etter mønster fra de «Samiske veivisere» - et tiltak som har fått god tilbakemelding fra brukerne. I følge informasjon gitt på Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets hjemmesider, reiser de samiske veiviserne hovedsakelig rundt på videregående skoler og lærerutdanninger, men også til andre ungdomsfora ved behov. Etter fylkesrådmannens vurdering burde man derfor vurdere å utvide denne allerede eksisterende tjenesten med samiske veivisere til også å inkludere informasjon om samisk høyere utdanning og de stipendordningene som eksisterer. På den måten unngår man å bygge opp to relativt like informasjonsstrukturer.

Samisk høgskole har utviklet et kurstilbud for ikke-samisktalende slik at de kan kvalifisere seg til studier på samisk i løpet av to semester. Dette er et viktig studietilbud for å kunne lykkes med den foreslåtte rekrutteringsstrategien. Fylkesrådmannen savner likevel en kort redegjørelse av de erfaringene man har av slike studietilbud, og i hvor stor grad studenter klarer å gjennomføre et slikt krevende kvalifiseringsløp på normert tid (to semester). Arbeidsgruppen åpner også opp for et samarbeid med de samiske språksentrene i nord for å gi «førstelinjeopplæring», men igjen er det ikke diskutert tidligere erfaringer med hensyn til hvor mange studenter som faktisk gjennomfører slike kurs.

I strategidokumentet har en valgt å ikke gå inn i detaljer rundt de økonomiske konsekvensene for tiltakene. Begrunnelsen for dette er «...at de største utgiftene på dette området [...] vil påløpe i forbindelse med styrking og oppbygging av infrastrukturen på undervisningssiden». Fylkesrådmannen ser dette poenget, men samtidig har arbeidsgruppen valgt en «mellomløsning» ved at man har vedlagt institusjonenes beskrivelser av sine utdanningstilbud og (fremtidige) ressursbehov. Siden man har valgt en slik «mellomløsning» i strategidokumentet ville det, etter fylkesrådmannen sin mening, vært mer klargjørende å synliggjøre de økonomiske konsekvensene av tiltakene i selve rekrutteringsstrategien.

FYLKESRÅDMANNENS KONKLUSJON

1. Finnmark fylkeskommune er positiv til at det er utarbeidet en rekrutteringsstrategi for samisk høyere utdanning og gir sin tilslutning til hovedtrekkene i planen. Finnmark fylkeskommune vil bidra positivt inn i dette viktige rekrutteringsarbeidet både gjennom å fokusere på bortvalg blant elever og oppfølging av allerede eksisterende studietilbud i videregående opplæring.
2. Finnmark fylkeskommune er usikker på om det bør etableres en egen ordning med «studentambassadører». Det bør heller vurderes om ordningen med «samiske veivisere» kan utvides til også å inkludere informasjon om samisk høyere utdanning og de stipendordningene som eksisterer. På den måten unngår man å bygge opp to relativt like informasjonsstrukturer.
3. For å kunne gi et mest mulig korrekt bilde av situasjonen for samisk høyere utdanning gjennom den foreslåtte rekrutteringsstrategien mener Finnmark fylkeskommune at det vil være viktig å få oversikt over de økonomiske konsekvensene av de foreslåtte tiltakene, og hvordan de er søkt finansiert.

Vadsø 18. oktober 2010

Tom Mikalsen
fylkesrådmann

Charles Petterson

Finnmark fylkeskommune
Finnmárkku fylkkagielda

Sentraladministrasjonen

Planavdelinga

VEDLEGG

1. Høringsutkast – «Nasjonal rekrutteringsstrategi for samisk høyere utdanning»